

NORMY SPOŁECZNE I POSTAWY W SZKOLE – NASZ POMYSŁ NA ICH KSZTAŁTOWANIE.

JACEK STEC

System Ewaluacji Oświaty
Nadzór pedagogiczny

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Zaprezentowane zostaną:

- **Formy i sposoby kształtowania postaw i norm społecznych wśród *uczniów* (Dobre Myśli - Hasła Miesiąca, Kodeks Ruchu Szkolnego, Kodeks Kulturalnego Widza, Kontrakt Uczeń - Nauczyciel, budowanie systemu dyscypliny na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum).**
- **Formy i sposoby pracy z *rodzicami* związane z rozwijaniem ich umiejętności wychowawczych wzmacniających wprowadzanie przyjętych w szkole postaw i norm społecznych (przykład realizacji celu: szkoła dba o informowanie rodziców o postępach ich dzieci w nauce i zachowaniu oraz własnej działalności).**
- **Formy i sposoby pracy z *nauczycielami* nad samodoskonaleniem się w kierunku nabywania umiejętności w zakresie skutecznego kształcenia i wdrażania wśród uczniów pożądanych postaw i norm społecznych (działania zespołów Pomocnych Przyjaciół, praca wychowawczo – profilaktyczna z uczniami na godzinach wychowawczych).**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Wskazówki, przestrogi, jakich możemy udzielić wszystkim tym, którzy chcieliby korzystać z zaprezentowanych pomysłów

- **Podejmowane działania nie eliminują w stu procentach zachowań, które są sprzeczne z ogólnie aprobowanymi. Istotą działań jest to, że je podejmujemy, monitorujemy, ewaluujemy i w razie potrzeby modyfikujemy.**
- **Podejmowane działania muszą być wdrażane i jednakowo egzekwowane przez wszystkich pracowników szkoły.**
- **W każdej sytuacji kryzysowej należy odwoływać się do obowiązujących w szkole norm, zasad i postaw. Stąd też powinny być one upublicznione w ogólnie dostępnych miejscach.**
- **Łamanie przez uczniów zasad, norm i przyjętych postaw nie powinno zniechęcać pracowników szkoły do ich permanentnego egzekwowania.**
- **Obowiązujące w szkole normy, postawy i zasady dotyczyć muszą nie tylko uczniów, ale również i pracowników szkoły.**
- **Sukces podejmowanych w szkole działań jest uzależniony od pracy zespołu.**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Wskazówki, przestrogi, jakich możemy udzielić wszystkim tym, którzy chcieliby korzystać z zaprezentowanych pomysłów (c.d.).

- **Praca wychowawcza, doskonalenie umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli nie lubią barier czasowych – nauczyciele muszą być bardziej dostępni.**
- **Korzystając z rozwiązań wypracowanych przez inne szkoły, należy pamiętać, że każda placówka ma swoją specyfikę. Stąd też, korzystając z innych rozwiązań, musimy je do niej dostosować.**
- **Wprowadzane w szkole normy i zasady, kształtowane postawy nie mogą być odgórnie narzucone przez radę pedagogiczną. Powinny być wspólnie wypracowane przez nauczycieli, uczniów i rodziców.**
- **Realizując określone wymagania opisane w załączniku do rozporządzenia o nadzorze pedagogicznym, nie traktujemy ich jako odrębnych samodzielnych modułów. Postrzegamy je jako nierozzerwalną całość.**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Formy i sposoby kształtowania norm społecznych i postaw wśród uczniów

Wymaganie	Poziom spełniania	Przykładowy sposób realizacji
Respektowanie norm społecznych	<p>Uczniowie wiedzą jakich zachowań się od nich oczekuje</p> <p>Uwzględnia się inicjatywy uczniów</p>	<p>W szkole funkcjonują jasno określone, sprecyzowane normy i zasady społeczne –</p> <p>Kontrakt Wychowawczy Uczeń –</p> <p>Nauczyciel, zasady budowania dyscypliny w klasie w trakcie zajęć lekcyjnych, Kodeks Ruchu Szkolnego, Kodeks Kulturalnego Widza</p> <p>Obowiązujące normy i zasady zostały ustalone w wyniku prowadzonych debat z uczniami</p>

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Formy i sposoby kształtowania norm społecznych i postaw wśród uczniów - przykłady

***Kontrakt Wychowawczy Uczeń – Nauczyciel* (materiały: 1 a, 1 b)**

Na co zwrócić szczególną uwagę?

- **określa zarówno obowiązki, jak i prawa dwóch podstawowych podmiotów szkoły: uczniów i nauczycieli**
- **ma uświadomić młodym ludziom, że aby korzystać z praw, trzeba wywiązywać się z określonych obowiązków oraz, że w szkole prawa i obowiązki posiadają nie tylko uczniowie, ale również nauczyciele**
- **prawa i obowiązki sformułowano w pierwszej osobie liczby pojedynczej, by zbytnio nie formalizować założeń Kontraktu i ułatwić szczególnie młodym ludziom utożsamianie się z zawartymi w nim przepisami.**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Formy i sposoby kształtowania norm społecznych i postaw wśród uczniów – przykłady

Zasady budowania dyscypliny w klasie w trakcie zajęć lekcyjnych (materiał 2)

Na co zwrócić szczególną uwagę?

- **określają podstawowe reguły, zachowania, postawy obowiązujące każdego uczestnika lekcji**
- **mają uświadomić uczniom, że łamanie, nieprzestrzeganie przyjętych zasad, reguł, postaw pociągga za sobą ściśle określone konsekwencje**
- **są dokumentem otwartym, to znaczy, że w każdym momencie, kiedy zachodzić będzie konieczność, istnieje możliwość dopisania kolejnej reguły i konsekwencji za jej nieprzestrzeganie.**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

**Formy i sposoby kształtowania norm społecznych i postaw wśród uczniów –
przykłady**

Kodeks Ruchu Szkolnego / Kodeks Kulturalnego Widza (materiał 3)

Na co zwrócić szczególną uwagę?

- **określa podstawowe zasady obowiązujące uczniów w szkole w trakcie przerw śródlekcyjnych lub w czasie wyjść do kina**
- **wymaga od nauczycieli zwracania szczególnej uwagi na uczniów nieprzestrzegających zasad Kodeksu, przekazania informacji zwrotnej o niepokojących zachowaniach bezpośrednio uczniowi i wychowawcy klasy**
- **istnieje możliwość wspierania nauczycieli przedstawicielami samorządu uczniowskiego, którzy z kolei o zauważonych sytuacjach kryzysowych powinni rozmawiać w trakcie posiedzeń i spotkań Rady Samorządu Uczniowskiego**
- **można ogłosić rywalizację międzyklasową o tytuł klasy przestrzegającej lub najczęściej łamiącej zasady Kodeksu.**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Formy i sposoby kształtowania norm społecznych i postaw wśród uczniów

Wymaganie	Poziom spełniania	Przykładowy sposób realizacji
Respektowanie norm społecznych	Podejmowanie działań wychowawczych, mających na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Uwzględnia się inicjatywy uczniów	Realizacja projektu wychowawczego pod nazwą Dobre Myśli (szkoła podstawowa) i Hasła Miesiąca (szkoła gimnazjalna)
Kształtuje się postawy uczniów	Działania wychowawcze podejmowane w szkole są planowane i modyfikowane zgodnie z potrzebami uczniów oraz z ich udziałem	

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Formy i sposoby kształtowania norm społecznych i postaw wśród uczniów –
przykłady

Dobre Myśli – Hasła Miesiąca (materiały: 4 a, 4 b, 4 c)

Pomysł zrodził się z potrzeby zintegrowania i ujednolicenia działań wychowawczych i profilaktycznych oraz z chęci zaktywizowania i zaangażowania w te sprawy uczniów. Pomysłodawcy mieli na uwadze następujące cele:

- *zaangażowanie w działania wychowawcze całej społeczności szkolnej*
- *zintegrowanie społeczności szkolnej*
- *stworzenie możliwości ciekawego i aktywnego spędzania czasu w przerwach międzylekcyjnych*
- *ujednoczenie działań wychowawczych i profilaktycznych w szkole*
- *uwidocznienie tematyki wychowawczej w szkole*
- *przeciwdziałanie konfliktom i zagrożeniom (szczególnie agresji i uzależnieniom)*
- *rozwijanie poczucia odpowiedzialności młodzieży za prezentowane postawy*

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Formy i sposoby pracy z **rodzicami** związane z rozwijaniem ich umiejętności wychowawczych wzmacniających wprowadzanie przyjętych w szkole norm społecznych i postaw.

Wymaganie	Poziom spełniania	Przykładowy sposób realizacji
Rodzice są partnerami szkoły	<p>Szkoła wspiera rodziców w wychowaniu dzieci</p> <p>Rodzice współdecydują w sprawach szkoły i uczestniczą w podejmowanych działaniach</p>	<p>Realizacja celu: szkoła dba o informowanie rodziców o postępach ich dzieci w nauce i zachowaniu oraz własnej działalności</p>

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Formy i sposoby pracy z rodzicami związane z rozwijaniem ich umiejętności wychowawczych wzmacniających wprowadzanie przyjętych w szkole norm społecznych i postaw (przykłady)

Realizacja celu „szkoła dba o informowanie rodziców o postępach ich dzieci w nauce i zachowaniu oraz o własnej działalności” przebiegała zgodnie z procedurami susowskimi (materiał 5):

- **Wybór celu i jego uzasadnienie**
- **Wybór dowodów**
- **Zbadanie stanu początkowego**
- **Określenie kryteriów sukcesu**
- **Opracowanie planu działania**
- **Monitorowanie podjętych działań**
- **Badanie stanu końcowego**
- **Określenie wniosków i kierunków działań na przyszłość**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie.

Formy i sposoby pracy z nauczycielami nad samodoskonaleniem się w kierunku nabywania umiejętności w zakresie skutecznego kształcenia i wdrażania wśród uczniów pożądanych norm społecznych i postaw.

Wymaganie	Poziom spełniania	Przykładowy sposób realizacji
Funkcjonowanie pracy nauczycieli w zespołach	<p>Wspólne planowanie przez nauczycieli podejmowanych w szkole działań</p> <p>Wspólne rozwiązywanie problemów oraz doskonalenie metod i form współpracy zespołowej</p>	<p>Działanie w szkole zespołów przedmiotowych, zespołów zadaniowych czy grup pomocnych przyjaciół</p>

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie

Formy i sposoby pracy z nauczycielami nad samodoskonaleniem się w kierunku nabywania umiejętności w zakresie skutecznego kształcenia i wdrażania wśród uczniów pożądanych norm społecznych i postaw – przykłady (materiały: 6, 7).

Na co warto zwrócić szczególną uwagę tworząc grupy pomocnych przyjaciół?

- **Określić wyraźnie cel działania grupy PP – doskonalenie własnej, indywidualnej pracy przy wsparciu i pomocy innych członków grupy.**
- **Nauczyciele umawiają się, że będą wspólnie pracować przynajmniej przez dwa lata (by móc spokojnie dokonać ewaluacji podejmowanych działań).**
- **W zespole PP powinni uczestniczyć tylko chętni nauczyciele, którzy odczuwają potrzebę zmian podejmowanych działań.**
- **Nie tworzyć zbyt małych grup PP (optymalna liczba to około dziesięciu osób). Każdy w grupie korzysta z pomocy, każdy ją świadczy na rzecz innych. W małych zespołach może się zdarzyć, że zadania będą się piętrzyły i tym samym ich jakość wykonania będzie byle jaka.**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie

Na co warto zwrócić szczególną uwagę tworząc grupy pomocnych przyjaciół? (c.d.)

- **Zespół powinni tworzyć nauczyciele uczący podobnych przedmiotów.**
- **Spotkania grupy organizować cyklicznie, raz w miesiącu, najlepiej o stałej porze.**
- **Umożliwić podczas spotkania każdemu jego uczestnikowi zabranie głosu. Dbać o to, by wypowiadać się tylko na tematy ustalone w harmonogramie spotkania.**
- **W trakcie wypowiedzi pamiętać o następujących zasadach: szczerłość, otwartość, nie bać się mówić o swoich problemach, błędach, kłopotach, ale także o sukcesach.**
- **Każdy uczestnik grupy PP powinien posiadać swój indywidualny plan rozwoju, czyli plan zmian, jakich oczekuje, jakie zamierza wprowadzić w swoim działaniu.**
- **Każde spotkanie powinna prowadzić inna osoba z grupy.**

Normy społeczne i postawy w szkole – nasz pomysł na ich kształtowanie

Dziękuję za uwagę